

Städrutin för operationssalar på Ortopediska anesthesi- och operationsavdelningen

Syfte och omfattning

Syftet med denna rutin är att säkerhetsställa att alla operationssalar på Ortopediska anesthesi- och operationsavdelning blir städade efter varje operation och slutstädade efter dagens avslutade operationer enligt Hygien klass 3, risknivå 3 (Svensk Förening för vårdhygien, 2012). Förövrigt, med hjälp av Basal Hygienrutiner, förhindra smittspridning.

Bakgrund

Operationssalen är en specialutformad sal som kräver ett metodiskt sätt av rengöring och desinfektion. För att förhindra smittspridning är det viktigt att städning av operationssalen utförs på korrekt sätt. Detta bidrar också till att säkerställa livslängd och funktion på apparaturer och medicinska utrustningar som används i operationssalen (Vårdhandboken, 2018). Ett grundligt och korrekt städutförande i kombination med en god följsamhet i basala hygienrutiner är viktigt för att förhindra smittspridning och postoperativa sårinfektioner (Dallolio, et al., 2017).

Tillvägagångssätt

Städningen ska påbörjas när patienten, kirurgiska utrustningar och avfall har förts ut från operationssalen. Städtekniken utförs genom att börja uppfifrån och nedåt samt från mitten och utåt. När allt är avtorkat inne på salen så rengörs golvet sist. Vid städning är det rekommenderat att det görs med stängda dörrar. Efter avslutat städ avvaktas 15 minuter efter dörrarna stängts innan instrumentbord först in i salen eller uppdukningen påbörjas. Detta för att ventilationen hinner att ställa om och luften i rummet byts ut till ren luft.

- Ytor med spill och stänk av organiskt material punktdesinfekteras med ett alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med tensid eller rengörande effekt. Detta bör ske direkt eller så nära anslutning som möjligt till spillet. Vid detta ändamål används rengöringsduk. Tillvägagångssättet är att metodiskt rengöra från rent till smutsigt. Använd alltid handskar vid kontakt med ytdesinfektionsmedel för att undvika hudirritation.
- Vid stora spillmängder av organiskt material (blod och andra kroppsvätskor) används Virkon®. Denna typ av desinfektionsmedel används framförallt vid stora ytor som till exempel golvet efter avslutad operation och på material/utrustning om det förekommit rikligt spill av kroppsvätskor. För inverkningsstid och eftertorkning med vatten se bruksanvisning.
- Alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med tensid lämpar sig bäst för desinfektion vid mindre spill av kroppsvätskor och används som punktdesinfektion under pågående operation samt efter avslutad operation för att rengöra/desinfektera utrustning och tagytor i operationssalen.
- All rengjord medicinteknisk utrustning som tagits in extra på sal ställs tillbaka på sin plats.
- Samla ihop alla sopsäckar och ställ utanför salen.

- Gula riskavfallsbehållaren används till allt blodigt samt patientnära avfall. Viktigt att inte fylla behållaren till max utan endast 2/3 delar av behållaren. Släng inget i onödan så som handskar, plastburkar och dylikt. Ska tas ut och ersättas med en ny när den uppnått fyllnadsgrad eller senast vid dagens slutstäd.
- Börja med att sprita av operationslampan och annan takhängd apparatur och sprita sedan av resten av inventarierna samt horisontella ytor. Alla handtag och tagytor desinfekteras.
- Sprita av datorer, tangentbordet och telefoner som finns på salen.
- Instrumentbord spritas av och ställs tillbaka i respektive uppdukningsrum.
- Golvet torkas sist med milt rengöringsmedel och vatten. Börja med mittgolvet, kring operationsbordet och sedan utåt. Intorkat blod kan behöva lösas upp med alkoholbaserat desinfektionsmedel. Viktigt att lossna på bordet och skjuta åt sidan så man kommer åt att städa under plinten.
- Förflytta de rena inventarierna till det rengjorda mittgolvet.
- Skura därefter resterande golvytor.
- Ställ sedan tillbaka apparater och inventarier på deras respektive plats.
- Mittgolvet skuras en gång till.
- Alla använda sopsäckar försluts och kastas direkt.
- Därefter fylls det på med rena sugpåsar och sopsäckar.
- Städutrustningen rengörs i spoldesinfektorn. Rengör och torka skaftet med ytdesinfektionsmedel.

Material och skyddsutrustning

- Skurhink, platta och skaft, milt rengöringsmedel
- Ytdesinfektionsmedel med tensid – exempelvis ytsprit
- 5 trasor till golvet + 5 trasor till inventarierna, fler vid behov
- Förkläde och handskar

Rengöring av operationsbord

- Operationsbordsklädsel slängs i respektive säck, tvätt eller sopor.
- Alla tillbehör till operationsbordet samt positioneringsdynor spritas av med ytdesinfektionsmedel och återförs till sin förvaringsplats.
- Hela operationsbordet spritas av. Lyft på madrassen och sprita även av under denna. Var uppmärksam och torka bort eventuellt intorkat blod på metallskenor, plint och underrede.
- Lås plinten och ställ bordet åter på sin plats om det ska stå kvar.
- Sätt i kontakten till operationsbordet för laddning. Laddningskabel till bordet finns på salen.

Innan dagens första operation

Operationslampor, horisontella ytor, handtag och tagytor samt all annan utrustning som tas in på operationssalen torkas av med alkoholbaserat desinfektionsmedel med tensid alternativt annat med rengörande effekt.

Mellan varje operation

Använd alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel för att ta bort eventuellt blod och sekret. Sprita av operationslampor och hängande apparatur, horisontella ytor och andra inventarier. Alla handtag och tagytor desinfekteras också av. Använd rengöringsmedel och vatten för att rengöra golvet kring operationsbordet.

Efter dagens sista operation eller minst en gång per dygn

Alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med tensid alternativt med rengörande effekt ska användas för att rengöra all utrustning och apparatur. Rengöringsmedel och vatten används för att rengöra hela golvytan. Allt städ på vardagar måndag till fredag mellan kl. 09.00-20.00 utförs av städpersonal. Allt städ på jourtid utförs av anesthesi- och operationspersonal. Rengöring av alla medicintekniska utrustningar, datorer och telefoner utförs av anesthesi- och operationspersonal.

Roller och ansvar

Arbetsgivarens ansvar

Avdelningschef ansvarar för att avdelningens städrutiner är kända och följs på operationsavdelning. Hen ansvarar också för att se till att städmaterial och skyddsutrustningar finns tillgängliga för ett säkert städ utförande.

Arbetstagarens ansvar

Vårdpersonalen ansvarar för att städning utförs i enlighet med avdelningens städrutin och använda de städmaterial och skyddsutrustningar som finns tillgängliga.

Referenser:

Dallolio, L., Raggi, A., Sanna, T., Mazzetti, M., Orsi, A., Zanni, A.,... Leoni, E. (2018). Surveillance of Environmental and Procedural Measures of Infection Control in the Operating Theatre Setting. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 15, 46; doi: 10.3390/ijerph15010046

Svensk Förening för Vårdhygien. (2012). Städning i Vårdlokaler (SIV): *Vårdhygieniska riktlinjer och rekommendationer för städ-och vårdpersonal*. Hämtad 9 juli, 2020 från http://static.wm3.se/sites/16/media/5845_S105_A_Slutrapport_SIV_2012-1.pdf?1396536113

Vårdhandboken. (2018). Rengöring och desinfektion av operationsrum. Hämtad 9 juli, 2020 från <http://www.vardhandboken.se/vardhygien-infektioner-och-smittspridning/operationssjukvard/rengoring-och-desinfektion-av-operationsrum>